

СПРАВКА

за научните приноси на гл.ас. д-р Елена Петкова

Гл.ас. д-р Елена Петкова кандидатства в конкурс за „доцент” в професионално направление 1.2. “Педагогика” за нуждите на катедра „Педагогика и психология” на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров” със следната научна продукция:

- Монографии – 1 (авторска)
- Научни студии – 1 (в съавторство)
- Научни статии – 33 (25 авторски, 8 в съавторство)
- Научни доклади – 7 (5 авторски, 2 в съавторство)
- Учебни помагала – 3 (в съавторство)

Като специалист с двадесет и шест годишен преподавателски опит във ВУЗ Елена Петкова изследва задълбочено механизмите на педагогическо взаимодействие, които правят възможен високоефективния възпитателен процес, гарантиращ автономия и развитие (себеактуализация) на всички участници. Нейните креативни проучвания, осъществени в теоретико-философски и конкретно-емпиричен план се отличават с висока степен на обективизиране на авторската теза чрез добросъвестно убедително аргументиране.

Приносите на Елена Петкова в изследователската и приложна дейност се разкриват в следните насоки:

- Научно обоснован е съвременен теоретичен модел за проучване на ценностната ориентация у студентите-педагози и млади учители. Разработена е методология за промяна на нагласите при подготовка на студенти и квалификация на учители чрез собствено участие за промяна/себеактуализация (андрагогически подход). Обоснована е необходимостта от наставничество на млади учители от университетски преподаватели с цел съхраняване на техния формиран в университета творчески ресурс и стимулиране на процесите на обновяване в образователната система. Изследвани са възможностите за ефективно обучение в педагогическите специалности чрез интерактивно споделяне и презентирание на опит между студенти от различни курсове и са конструирани и прилагани в практиката обучаващи модели. *Публикации № 2,4, 6,8,10,11,12,15,19,24,28.*

- Осъществено е цялостно теоретично и приложно изследване за проекцията на Конвенцията на ООН за правата на детето върху процеса на формиране на положително отношение у учителите, студентите-педагози и родителите. Обосновани са четири права на детето в образованието. Очертани са границите на

проблема за справедливото отношение към правата на детето като здравословно отношение. Изследвана е връзката между социалните феномени училищна агресия и функционална неграмотност и административно-политическите решения в образованието в контекста на образователната справедливост (педагогическа етика). *Публикации № 1, 3, 7, 13, 14, 23, 25, 26.*

- Изяснено е съдържанието на понятието “справедливо отношение към правата на детето в образованието”. Обосновани са критерии и показатели за диагностика на отношението към детските потребности в дименсията „справедливо-несправедливо” и е апробирана авторска методика за измерване на отношението към правата на детето в условията на образователната среда. Предложени са авторски методики за възпитателно въздействие и взаимодействие в процеса на овладяване на правата от детето и формиране на справедливостта като нравствено-етично качество (етически практикум, обучение чрез каузи, библиотерапия). *Монография под № 1*

- В областта на превантивната възпитателна дейност е разкрит рискът за психо-социалното развитие на детето (нравствено деформиране) при социализация в условията на консуматорско общество (свърхпотребление в условия на изчерпване на природните ресурси и реклама). В тази все още неразработена от педагогическата наука в България тематична област се очертават направления за педагогическа намеса чрез целенасочено планиране на методически насоки за превенция на отклонения в развитието. *Студия под № 27*

- Доказано по емпиричен път е мястото на груповата организация на обучението и необходимостта от качествено преустройство на специфичния учебен процес в съвременните условия на детската градина. Създадена и апробирана е методика за педагогическо взаимодействие при обучение на деца от предучилищна възраст чрез системата за групово-състезателна организация. Разработени и апробирани в практиката са методически и технологични решения. Доказан е развиващият ефект на груповата организация за възпитаване на сензитивността като личностно качество и за разбиране от подрастващите на участието в продуктивни дейности като общност на интереси и съвпадане на мотиви. *Публикации № 16, 17, 18, 40*

20.07.2014г.

Гл.ас.д-р Е. Петкова:

СПИСЪК

на научните трудове на гл. ас. д-р Елена Петкова

1. За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент” по научна област „Педагогически науки”, професионално направление 1.2 „Педагогика”, научна специалност 05.07.01 Теория на възпитанието и дидактика

- 1. Монография *„Справедливо отношение към правата на детето в образованието”*, изд. „Божич”, Бургас, 2013, ISBN 978-954-9925-88-3
- Статии в българска периодика и в сборници от конференции
- 2. Петкова, Ел. *Справедливост в образованието. Подход за формиране на етично отношение у млади учители и студенти*. Сборник с научни статии *„Формиране на гражданина и професионалиста в условията на университетското образование*. ISBN 978-954-490-403-6 (под печат)
- 3. Петкова, Ел. *Отговорността на учителите за правата на детето в контекста на педагогическата етика*. Академично списание *„Управление и образование”*. Университет „Проф. д-р Асен Златаров”. 2014, том X. с. 67-71, ISSN 13126121
- 4. Петкова, Ел. *Студенти обучават студенти. Андрагогически модел „Споделяне чрез презентирание” в специалност „Социална педагогика”* Сборник с научни статии *„Формиране на гражданина и професионалиста в условията на университетското образование* Екс-прес. 2012, втора книга, том първи, с. 376-381. ISBN 978-954-490-403-6
- 5. Петкова, Ел. *Авторитетът на учителя и родителя в романа „Хари Потър”* Академично списание *„Управление и образование”*. Университет „Проф. д-р Асен Златаров”. 2013, том IX. с. 55-59, ISSN 13126121
- 6. Петкова, Ел. *Децата коригират възрастните. Един нетрадиционен андрагогически модел за екологично възпитание*. Годишник на Университет „Проф. д-р Ас. Златаров”. том XLI (2) с.242-244, Бургас 2012
- 7. Петкова, Ел. *Агресията в училище като следствие от потискането на потребностите у родители и учители*. Академично списание *„Управление и образование”*. Университет „Проф. д-р Асен Златаров”. 2012, том VIII. с. 39-43, ISSN 13126121

8. Петкова, Ел. *Наставничество на млади учители от университетски преподаватели в условията на планирана промяна*. Сборник с научни статии „Формиране на гражданина и професионалиста в условията на университетското образование Екс-прес. 2012, първа книга, том втори, с. 310-314. ISBN 978-954-490-336-7
9. Петкова, Ел. *Привлекателността на училището „Хогоуртс“ в бестселъра „Хари Потър“*. Сборник на международна научна конференция „Езикът и културата в съвременния свят”. ИК „Знак 94”. 2012, с. 346-353, ISBN 978-954-8305-24-2
10. Петкова, Ел. *Вътрешно-университетските проекти като възможност за усъвършенстване на обучението в специалност „Социална педагогика”*. Сборник с научни статии „Педагогическата среда в университета като пространство за професионално-личностно развитие на бъдещия специалист”. Екс-прес. 2011, втора книга, том първи, с. 313-317. ISBN 978-954-490-244-5
11. Петкова, Ел. *От социалния случай до социалната кауза (Георги Димитров и танцова формация „Петлите”)*. Сборник международна конференция „Взаимодействието теория-практика: ключови проблеми и решения” том четвърти. Бургаски свободен университет. 2011, с.317-321. ISBN 978-954-9370-81-2
12. Петкова, Ел. *Социалната кауза при обучението на студенти от специалност „Социална педагогика”*. Годишно научно-методическо списание „Образование и технологии” 2011, бр.2., с. 54-56. ISSN 1314-1791
13. Петкова, Ел. *Как педагозите разбират своята отговорност за предучилищното детство (Анализ на темите от две национални научни конференции)*. Академично списание „Управление и образование”. Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, 2011, том VII, с. 269-273. ISSN 13126121
14. Петкова, Ел. *Феноменът „Училищна агресия” като следствие от управленски решения в детската градина и началното училище*. Академично списание „Управление и образование”. Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, 2010, кн.3, том VI, с. 58-61. ISSN 13126121
15. Петкова, Ел. *Промяна на ценностната ориентация у студенти-педагози чрез андрагогически методи*. Сборник с научни статии „Хуманизация и демократизация на университетското образование”. Екс-прес. 2009, с. 333-337. ISBN 978-954-490-072-4
16. Петкова, Ел. *Групова организация на процеса на познавателно взаимодействие в предучилищна възраст*. Сборник “Теория и практика на груповото обучение”. Университет “Проф. д-р Асен Златаров”. Бургас, 1998, с. 77 – 80.

17. Петкова, Ел. *Групово-състезателната организация в детската градина – специфика и социализиращ ефект при 5-7 годишните*. Сборник „Съвременна детска градина – предизвикателство или необходимост” . С. 1995, с. 33-36. ISBN 954-558-025-9

18. Петкова, Ел. *„Несвободни, но равни или реабилитиране на възможностите*. Сп. „Семейство и училище” 1990 бр. 2

19. Петкова, Ел., *Обучението в УПК за помощник-възпитатели в детска градина. Възможности за ориентиране към педагогическа професия и подготовка за родителска реализация*. Сб. доклади на българо-съветска научна школа на младата педагогическа творческа интелигенция. С. 1988, с. 69-73.

20. Петкова, Ел., *Художественото въздействие на „Снежанка и седемте джуджета”*. Сп. „Предучилищно възпитание” 1986 бр. 5 с. 32-33

21. Петкова, Ел. *Изменение на възпитанието или на...определението*. в. „Учителско дело” 1988 бр. 2 , с. 6

22. Петкова, Ел. *Относителни превъплъщения (Преки пътища и лабиринти през света на красивото)*. в. „Учителско дело” 1985 бр. 40, с. 6

- Статии в чужда периодика и в сборници от конференции

23. Петкова, Е.П. *Интерпретация прав ребенка в образовании через личностную психологию*. Российская академия образования X Юбилейная научно-практическая конференция „Современное образование. Роль психологии”. Москва, 2014, с. 228-233. ISBN 978-5-4469-0336-3

24. Петкова, Е. П.. *Развитие интереса к будущей профессии через исследовательскую деятельность студентов-педагогов*. Материалы международной практической конференции „Университеты мира как центры научных исследований”. Тула, 2013, с. 363-366. ISBN 978-5-87954-834-1

25. Петкова, Е.П. *Справедливое отношение к детской активности как здоровое отношение. Согласно Конвенции ООН о правах ребенка*. Сборник VII международная практическая конференция „Актуальные проблемы современного образования: развитие, здоровье, эффективность”. Москва, 2011, с. 147-150. ISBN 978-5-04051-072-7

26. Pietkova, El. *Парадигмальные проекции конвенции ООН о правах ребенка на педагогическую систему*. Czesc I „Paradygmaty wspolczesnej pedagogiki”. Siedlce, 2009, с. 123-131. ISBN 978-83-923928-5-9

- Студии и статии в българска периодика и в сборници от конференции в съавторство

27. Петкова, Ел., Б. Великова-Цонкова, Хр. Михалева, Г. Филипова. Студия *„Превенция на консуматорски нагласи и поведение у българските деца чрез стратегическо обучение в началното училище“*, издателство „Божич“ – Бургас, 2013, ISBN 978-954-9925-86-9.

28. Петкова, Ел., Ж. Иванова. *Наставничество на млади учители. Европейски модел в условията на криза в образованието*. Годишно научно-методическо списание „Образование и технологии“ 2014, бр.4 ISSN 1314-1791 (под печат)

29. Петкова, Ел., Т.Иванова, Ел. Ангелова *Селективната функция на образованието и правото на детето на избор в предучилищна възраст и в прехода детска градина-училище*. Сборник „Съвременна детска градина – предизвикателство или необходимост“ . С. 1995, с. 29-33. ISBN 954-558-025-9

30. Иванова Т., Ел. Петкова *Знакът и знаковите системи като възможност за диагностика*. Сп. „Начално училище“ 1995 бр. 5 с. 64-69 ISSN 1310 0572

31. Петкова, Ел., Т.Иванова, Ел. Ангелова *Детето има право да избира. А възможност? За селективната функция на образованието и дискриминиращото и проявление в стагниращото общество*. Сп. „Образование“ 1994 бр. 3 с. 6-10 ISSN 086 1475ХЪ

32. Иванова Т., Ел. Петкова, Ел. Ангелова *За тестовете, измерващи училищната зрелост на училищния праг и несъответствието между теория и практика*. Сп. „Начален учител“ 1994 с. 74-78 ISSN 1310-1471

33. Петкова, Ел., Т.Иванова *Деидеологизацията на педагогическата наука като необходимо, но не и достатъчно условие за демократични промени в системата на подготовка на учителски кадри*. Сборник доклади „Хуманизация и обновителни тенденции на учебно-научния процес във ВУЗ“. „Хелиос“ Шумен, 1991, с. 67-71

34. Петкова, Ел., Т.Иванова *„Славейче“ и „Буми“ – опит за сравнителен анализ*. Сп. „Деца, изкуство, книги“ 1990 бр. 2 с. 42-45 ISSN 0204 – 8264

35. Ангелова Ел., Ел. Петкова *Необходимост от интеграция между театралното изкуство и възпитателния процес в детската градина*. Сб. Доклади на Ботеви научни четения. Бургас, 1988, с. 107-117

- Участие с доклади, включени в сборници с резюмета и програми

36. Петкова, Ел. *Университетите като партньори при наставничеството на млади учители*. Конференция на СБУ. Бургас, 19.06. 2014 г.

37. Петкова, Ел. *Практикумите „Социална рехабилитация сред природата” и „Ученически отдих” при обучението на студенти-педагози*. Scripta Scientifika Medica , vol. 43(4), 2011, с. 341, ISSN 0582-3250

38. Петкова, Ел. *Личната отговорност на възрастния в системата на предучилищното възпитание*. Научно-практическа конференция с международно участие „Предучилищното детство и отговорностите на съвременното общество” Бургас, 2009 г.

39. Петкова, Ел. *Полагане на основите на хуманизма и толерантността чрез целенасочено възпитаване на християнски добродетели в условията на детската градина*. Доклад, представен на международен симпозиум „Християнската духовна и материална култура в България от античността до наши дни ” Бургас, 1993 с. 28

40. Петкова, Ел. *Особености и перспектива на групово-състезателната организация в детската градина за формирането на активност и общи творчески способности*. Сборник материали от научно-практическа конференция „Педагогически условия за детско творчество” В. Търново 1992 с. 35-36

41. Петкова Ел., Ел. Ангелова *Формиране на активна социална позиция чрез фиксиране на установка с помощта на театрализираната игра*. Социална ситуация и автономия на личността. Благоевград, 1991, с. 73-74

42. Петкова, Ел. *Семейството, детската градина и обществеността за емоционалното възпитание чрез изкуството на кукления театър*. Благоевски педагогически четения. Благоевград, 1986

- Учебно помагало за студенти от педагогически специалности

43. Петкова, Ел. в авторски колектив с ръководител доц. д-р Евелина Динева. *Теория и практика на груповото обучение* . Изд. Бургас, 1998

- Учебни помагала за детската градина и началното училище

44. Терзиева М., Ел. Петкова *Религиозни приказки*. Учебно помагало по религия за началния курс. Димант 1998. ISBN 954-731-015-1

45. Иванова Т., Ел. Петкова, Ел. Ангелова *Първа тетрадка за детето, за родители и учители или Как да вървим заедно по пътя към училище*. Перл ПП Бургас 1995. ISBN 85-40-02-9 Одобрено от МОИТ

II. Научни трудове, свързани със защита на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

- Автореферат

1. Петкова, Ел. *Правото на детето да изразява мнение като ценност за учителите и родителите. Автореферат на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”*. С., 2008.

- Студия и статии в българска периодика и в сборници от конференции

2. Петкова, Ел. *Правото на детето да изразява мнение като ценност*. Сборник “Възрастните и децата, децата и възрастните”, четвърта международна научно-практическа конференция на сдружение “Елисавета Кларк и Пенка Касабова”. С, 2007 , с. 29 – 33. ISBN 978-954-617-030-9

3. Петкова, Ел. *Груповата организация на обучението в светлината на Конвенцията на ООН за правата на детето*. Сборник от Национална конференция с международно участие “Управлението в системата на средното образование – проблеми и възможни решения”. Варна, 2006 , с. 126 – 127. ISBN 978-954-579-610-4

4. Петкова, Ел. *Поведенческото интервю и фокус групата като методи за качествено изследване на отношението към правото на детето да изразява мнение*. Сборник на национална научна конференция на БСУ. Бургас, 2003, с.123 -126. ISBN 954-9370-02-X

5. Петкова, Ел. *Гражданско образование за възрастни чрез педагогически техники за промяна на отношението на възпитателите към правото на детето да изразява мнение*. Сборник на международна научна конференция “Техномат 2003”, с. 214 – 236. ISSN 0861 9861

6. Петкова, Ел. *Конвенцията на ООН за правата на детето- еволюция на духа и възпитателен потенциал*. Сборник на международна научна конференция “Хуманитаристика 2003”. Бургас, 2003 г., с. 188- 192.

7. Петкова, Ел. *Етическият практикум като метод за позитивиране на отношението на възрастните към правото на детето да изразява мнение*. Годишник на Университет “Проф. д-р Асен Златаров” том XXXII (2). Бургас, 2003 г., с. 75 – 82. ISSN 1312- 1359

8. Петкова, Ел. *Правата на детето като ценност*. Сборник “Ценностите на съвременното младо поколение” научно-практическа конференция на СУ “Св. Кл. Охридски”, НИО, СУБ и Синдикат на българските учители. София, 2003г., с. 245 – 249. ISBN 954-8329-53-0

9. Петкова, Ел. *Педагогическа инициатива на гражданските организации за осигуряване на някои специфични права на децата в образованието*. Годишник на Университет "Проф. д-р Асен Златаров", том .XXX. Бургас, 2001 г., с. 123 – 127. ISSN 0367- 5459

10. Петкова, Ел. *Организация на обучението в съвременното българско училище и осигуряване на детските права*. Сборник "Теория и практика на груповото обучение". Университет "Проф. д-р Асен Златаров". Бургас, 1998 г., с. 8 – 16.

04.08.2014 г.

Кандидат в конкурса:

/д-р/Ел. Петкова/